

ترجمه‌های ارسالی خوانندگان

تجربه و تفتن در ترجمه

تا چندی پیش ترجمه‌های ارسالی خوانندگان را به صورتهای مختلف چاپ می‌کردیم، گاه در صفحه دو، گاه در بخش «پاسخ به چند نامه» و گاه به صورت مطلبی مستقل. این ترجمه‌ها را گاه نقد می‌کردیم، گاه ویرایش می‌کردیم و گاه عیناً می‌آوردیم. در تیجه استقبال خوانندگان از این بخش از مجله، همه هفته تعداد زیادی ترجمه به دست ما می‌رسید و ما شرمنده از این که نمی‌توانیم به دلیل محدودیت جاهمه را بررسی و چاپ کنیم، هر چند مدتی است چاپ ترجمه‌های ارسالی متوقف شده، خوانندگان کماکان ترجمه‌های خود را برای ما می‌فرستند.

اوین تجربه‌ها در کار ترجمه که غالباً خالی از تفتن نیز نیست بسیار اهمیت دارد وای بس ارضایتی که از اوین تجربه‌ها حاصل می‌شود شوق ترجمه را برای همیشه در فرد بر می‌انگیزد. با وقوف بر این نکته، ما که تنها مجله ترجمه کشور هستیم، وظیفه خود می‌دانیم فرصتی برای خوانندگان فراهم آوریم که ترجمه‌های ذوقی و تفتنی ویا تجربه‌های اولیه خود را به چاپ برسانند. اما به دلیل کمبود جا و پرهیز از مشکلاتی که ویرایش و نقد ترجمه‌های ارسالی ایجاد می‌کرد. از این شماره به صورتی جدید ترجمه‌های ارسالی خوانندگان را چاپ خواهیم کرد. از خوانندگان محترم اعم از اساتید، دانشجویان، مترجمان و علاقه‌مندان به ترجمه که مایلند ترجمه خود را برای ما بفرستند تقاضا می‌کنیم به نکات زیر توجه کنند:

- * در این بخش تنها ترجمه‌هایی چاپ می‌شود که بتوان آنها را منوه‌های عالی یا خوب در ترجمه دانست.
 - * ترجمه‌های انتخاب شده بدون ویرایش و اظهار نظر چاپ می‌شود.
 - * در انتخاب متن و زبان و سبک ترجمه هیچ محدودیتی نیست.
 - * ترجمه ارسالی و متن اصلی آن تا حد امکان از چهار صفحه ترجمه بیشتر نباشد.
- در این شماره سه ترجمه از میان ترجمه‌های ارسالی خوانندگان برگزیده ایم که به نظرتان می‌رسد. منتظر ترجمه‌های شما هستیم.

آب

سهراب سپهری
ترجمه سیف الله مهران

آب را گل نکنیم:
در فروودست انگار، کفتری می‌خورد آب.
یا که دریشه‌ای دور، سیره‌ای پر می‌شود.
یادر آبادی، کوزه‌ای پر می‌گردد.

آب را گل نکنیم:
شاید این آب روان، می‌رود پای سپیداری، تا فرو شوید
اندوه دلی.
دست درویشی شاید، نان خشکیده فرو بردۀ در آب.

زن زیبایی آمدل رود،
آب را گل نکنیم :
روی زیبا دوبار بر شده است.

چه گوارا این آب !
چه زلال این رود !
مردم بالا دست، چه صفائی دارند !
چشم‌هاشان جوشان، گاو‌هاشان شیر افشار باد !
من ندیدم دهشان ،
بی گمان پای چپرهاشان جا پای خداست .
ماهتاب آنجا، می کند روشن پهنهای کلام .
بی گمان در ده بالا دست، چینه ها کوتاه است .
مردمش می دانند، که شفایق چه گلی است .
چنچهای می شکند، اهل ده باخبرند .
چه دهی بایند باشد !
کوچه با غش پر موسیقی باد !
مردمان سر رود، آب را می فهمند .
گل نگردندش، مانیز
آب را گل نکنیم .

Water

Let's not make the water turbid:
Assume, downstream, a Pigeon is drinking water,
Or in a distant wood, a goldfinch is washing feathers,
Or in the village a jar being filled.

Let's not make the water turbid;
Perhaps the stream flows by a poplar, to wash away a grief.
Perhaps the hands of a dervish has dipped his stale bread in the water.

A charming woman has come to the river bank;
Let's not make the water turbid:
A beautiful face has duplicated.

How refreshing is the water!
How clear is the river!
What a candour the upstream people have!
Sparkling be their fountains; milk-gushing be their cattle!
I have not seen their village;
At the foot of their hedges, there is no doubt God's footprint.
The moonlight there lightens the extent of the words .
In the upperhand village, walls are no doubt low.
The people there know what the anemone is.
Blue is no doubt blue there.
A bud blooms, the villagers are aware.
What a village it must be!
May its pathways be ever filled up with music.
People along the river know the water.

They did not disturb the water.

Let us not make the water turbid either.

* * *

The Beauty of Death

خلیل جران
ترجمه فرزاد فرد
دانشجوی مترجمی زبان انگلیسی
دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال

Part One -The Calling

Let me sleep, for my soul is intoxicated with love, and
 Let me rest, for my spirit has its bounty of days and nights;
 Light the candles and burn the incense around my bed, and
 Scatter leaves of jasmine and roses over my body;
 Embalm my hair with frank incense and sprinkle my feet with perfume;
 And read what the hand of Death has written on my forehead.

Let me rest in the arms of Slumber, for my open eyes are tired;
 Let the silver-stringed lyre quiver and soothe my spirit;
 Weave from the harp and lute a veil around my withering heart.
 Sing of past as you behold the dawn of hope in my eyes, for
 Its magic meaning is a soft bed upon which my heart rests.

Dry your tears my friends, and raise your heads as the flowers
 Raise their crowns to greet the dawn.
 Look at the bride of Death standing like a column of light
 Between my bed and infinites;
 Hold your breath and listen with me to the beckoning rustle of
 Her white wings.

Come close and bid me farewell; touch my eyes with smiling lips.
 Let the children grasp my hands with soft and rosy fingers;
 Let the aged place their veined hands upon my head and bless me;
 Let the virgins come close and see the shadow of God in my eyes.

زیائی مرگ

بخش اول - فراخوان

رهایم کن یارام که مست باده عشم
 رهایم کن یاسایم که روح بس ثمر برده زایم وزشها هم
 همی شمعی یغروز و بزن عوردی بر آتش گرداین بستر
 و گلبر گل سرخ و سین برقیکم افستان
 سرم را کندر آگین کن، به پایم نیز عطر افستان
 و بر پیشانیم برخوان هر آنچه مرگ بنوشه ست

در آغوش خوابش همی بگذار آسایم که بس خسته ست چشمان

همی بگذار تا لرزد زه سین آن بربط ، که باشد مرهم روح
بگردان گردانی قلبی که پژمرده، یاف از چنگ و از عودت سراپرده
نوسرده زایم گذشته، تایینی آن پگاه آرزو رادردو چشمانم
که معنای فسونکارش برای راحت قلبم چه راحت بستری نرم است

سرشک از دیده بربگیر و سرافراز ای نگار من
چو گل کو بر فراز دتاج خود از بهر دیدار رخ خورشید
همی بنگر عروس مرگ رامهچون خطی از نور
که استاده میان ییکران و بستر من
نفس در سینه محبوس و صدای خشن خش بال فراخوان سپیدش رانیوشیدن

سپس نزدیک آی و گو وداع آخرین بامن
و بالب خنده‌ای بر لب ، لبی بگذار بر چشم
رها کن کود کان راتابه دست نرم و گلگون دست من گیرند
و پیران را که دست خشک خود را بر سرم هشته ، دعا گویند
و آن دوشیزگان راتا که پیش آیند و تصویر خدار چشم من بینند.

Part Two-The Ascending

I have passed a mountain peak and my soul is soaring in the Firmament of complete and unbound freedom;

I am far, far away, my companions, and the clouds are Hiding the hills from my eyes.

The valleys are becoming flooded with an ocean of silence, and the Hand of oblivion are engulfing the roads and the houses;
The prairies and fields are disappearing behind a white spectre That looks like the spring cloud, yellow as the candlelight And red as the twilight.

The songs of the waves and the hymns of the streams Are scattering, and the voices of the throngs reduced to silence; And I can hear naught but the music of Eternity In exact harmony with the spirit's desires.
I am cloaked in full whiteness;
I am in comfort; I am in peace.

بخش دوم - عروج

ستنج کوهدار زیر پا، روح در اوج آسمانهاست
و در افلاک بالامی روم، درمی نهایت
وای همدم چه دورم من چه بسیار
ز چشم کرده ابری په پنهان
و می گرددند غرفه دره ها هم ، در اقیانوسی از خاموشی مطلق
فراموشی پیلده کام خویشتن هر خانه هر راه
بسی دشت و چمنزار، که می گردد به پشت آن شیخ گم
هیان روحی کز سپیدی بیاند همچنان ایرهاری
همی زرداست اوچون آتش شمش
و همچون گرگ و میشی سرخ رنگ است

سرود جوییاران، او آوای امواج

و آن اصوات درهم، به خاموشی گراید
د گرگتون شیدن صدائی را بجز آهنگ جاوید
مهه همساز با امیال روح.
دروون پوششی مطلق سپیدی
چه آرام، چه در صالح.

Part Three-The Remains

Unwrap me from this white linen shroud and clothe me
With leaves of jasmine and lilies;
Take my body from the ivory casket and let it rest
Upon pillows of orange blossoms.

Lament me not, but sing songs of youth and joy;
Shed not tears upon me, but sing of harvest and winepress;
Utter no sigh of agony, but draw upon my face with your
Finger the symbol of love and joy.
Disturb not the air's tranquility with chanting and requiems,
But let your hearts sing with me the song of eternal life.
Mourn me not with apparel of black,
But dress in colour and rejoice with me;
Talk not of my departure with sighs in your hearts, close
Your eyes and you will see me with you forevermore.

Place me upon clusters of leaves and
Carry me upon your friendly shoulders and
Walk slowly to the deserted forest.
Take me not to the crowded burying ground lest my slumber
Be disrupted by the rattling of bones and skulls.
Carry me to the cypress woods and dig my grave where violets
And poppies grow not in the other's shadow;
Let my grave be deep so that the flood will not
Carry my bones to the open valley.
Let my grave be wide, so that the twilight shadows
Will come and sit by me.
Take from me all earthy raiment and place me deep in my
Mother Earth; and place me with care upon my mother's breast.
Cover me with soft earth, and let each handful be mixed
With seeds of jasmine, lilies, and myrtle; and when they
Grow above me and thrive on my body's element they will
Breathe the fragrance of my heart in to space;
And reveal even to the sun the secret of my peace;
And sail with the breeze and comfort the wayfarer.
Leave me then, friends--leave me and depart on mute feet;
As the silence walks in the deserted valley,
Leave to God and disperse yourselves slowly, as the almond
And apple blossoms disperse under the vibration of Nisan's breeze.

Go back to the joy of your dwellings and you will find there
That which Death cannot remove from you and me.
Leave this place, for what you see here is far away in meaning
From the earthly world. Leave me.

بخش سوم - جسم فانی

از این رخت سپیدی که گرد پیکر مینی رهایم کن
پوشان بر تم جامه زبرگ یاسمن، سوسن
از این صندوقچه عاج بیر جسم، و بگذارش نهد سر را
به روی بالشی از غچه های پرتقال

مویه بر من می نکن، بل نوای شادی و شادایی ات را سرده
اشک در هجرم مریز بل نوا سرده ز خرم و ز شراب
آه از حسرت مکش، بل بکش با دست خود
آیتی بر چهره ام ز عشق و سورور
با نوای مریه آرامش مختل مکن
بل همی بگذار تا قلب من و تو سرده با هم سرو دی از حیات جاودان

باسیه پوشی به سوگ من منشین
بل تو رنگین جامه ای بر گیر و با من شاد باش
در غم هجرم مکش از سینه آه
چشم می بند و کار خود بیشم تا ابد

بر تلی از برگها جسم به
پس به من را به روی شانه های مهربان
می بدم را به گورستانی از اموات پر، تاما داد
از صدای استخوان و جمجمه خوابم پریش

پس بدم را به سروستان و گوری از بر ایم حفر کن
در همانجایی که خشخاش و بنه خالی از زنگ تعلق قد کشد

گور من بگذار تا بشد عمیق، تانیا شوبده سیل
استخوانها یم درون دره ها
گور من بگذار تا بشد عریض
تا کارمن نشیند سایه های گرگ و میش
از تن من جامه های این جهانی دور کن
هم به من را در آغوش زمین، آن مادرم
با بسی دقت به من را بروی سینه اش
نرم خاکی ریز بدم تا که هر مشتش باد
تحم های مورد، سوسن، یاسمن
و آن زمانی کان بروید بر سرا جزای من
عطر افشار می کند از قلب من
تا که گوید راز آرامیدنم حتی به هور
او بگرد بانسیم و گردد او آرامش هر ره روی

اویگردد بانسیم و گردد او آرامش هر هروی

ترک گوئیدم عزیزان باقدمه‌های چه گگ
چون قدمهای خموش، درسکوت درهای
خوش سپاریدم به حق و نرم نرمک خود به هرسونی روان
بر مثال غنچه‌های سیب و بادام چون شودافشان بدست بادینسان
باز گردید به سرور زندگانی، پس در آنجاد رک می‌خواهد کرد
مرگ تواند گرفتن این سرو راز ما و من
ترگ گوئید این مکان راچون هر آنچه دیده یشد
سخت دور است هم به معنا از جهان مادی
ترک گوئیدم.

* * *

* نفعه‌های عاشقانه‌جی. آلفرد پروف راک*

تی. اس. الیوت
ترجمه سیدهادی جلالی چیمه
عضو هیأت علمی دانشکده زبانهای خارجی
دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی

«اگر می‌پنداشتم که روی سخن باکسی است که ذره‌ای شانس بازگشت به جهان خاکی
دارد،

این شعله‌های دوزخ خاموشی می‌گرفند،
اما از آنجا که آنچه شنیدم حقیقت دارد،
که هیچ بنی بشری از اسفل الساقلین جان بسلامت نبرده،
بی هراس از هر گونه بدنامی پاسخ تراهمی گویم.»

دانه، دوزخ، سروده ۲۷۶؛ ایات ۶۱-۶۲

...بس یا بگذریم من و تو،
آنگاه که تیره گی شب برآسمان پرده می‌کشد،
گونی محضری مدھوش برخت کشند،
یا بگذریم از خیابانهای نیمه متروک،
که نجوای شب زنده دارانش از درون مسافرخانه‌ها،
وقهوه خانه‌های شندری رویه خاموشی است؛
بگذریم از خیابانهای که سردر گربیان یکدیگر،
همچوب گومگوهای ملال آور،
ره می‌سپارند تا دل سیاهی،
تابه نیت تباہی،

«ترجمه ای از این شعر به قلم آفای برویز صالحی به همراه متن اصلی آن در شماره پنجم مترجم چاپ شده است؛ به این دلیل از چاپ متن انگلیسی شعر صرف نظر می‌کیم. سردبیر.

هایت کنند بردو راهی،
ه مپرس کدام راه،
یا برویم و یاییم راه را،

در فراموش خانه هائی که زنانش درآمد و شد
سخن از میکل آژ بر زبان دارند.

و دومه، مه و دود،

بر دویکی، یک رنگ؛ زرد، بی روح،
شت بر پنجره‌ها می‌ساید
وزه بر شیشه‌ها می‌مالد،
بسه بر زوایای تاریکی می‌کشد،

به دنبال می‌کشد خود را از گودابهای باران،
ی پرداز آن که دوده از باهها بر پشتیش نشیند،
رم می‌لرزد برایوان و به یک آن می‌خیزد، می‌جهد،
چون نمی‌بیند جزشی سنگین از نیمه‌های پائین،
هر رار در خود می‌بیچد و سر بر بالین خواب می‌گذارد.
بی شک زمان آن خواهد رسید:

نه زردی دوداز فراز خیابانها به پائین بلغزد،
بر هر پنجره و شیشه تن بی‌الاید،

ن شک زمان آن خواهد رسید که بخشکانیم و بیار آوریم،
عمری خواهد ماند برای تلاش، تمام روزها بازوها،
نه مارا بالا برند و پائین بر دوراهی بگذارند،
سمری برای تو، عمری برای من،

سمری برای دولی‌ها،
عمری پیشتر،
نه هر صبحش،

فتن برای یافتن و بازگشتن چون نیافتن،

در فراموش خانه هائی که زنانش درآمد و شد،
سخن از میکل آژ بر زبان دارند.

بی شک زمان آن خواهد رسید،
نه پیرسیم بروم پازروم؟

مان آن خواهد رسید که منصرف شویم و باز گردیم از بلکانهایش رو به پائین،
زنانش، بیستدار آن فراز طاسی سرمن و تو،
باری شخند بگویند: بین چطور طاس شده،
من و توبه فکر مرتب کردن یقنه کت اطوطکشیده خود،
سفت کردن گره کروات کما یش آبرومندانه‌ای که سنجاقی آن را مزین کرده،
زنانش بازمی گویند: بین چقدر لاغر و مردنی است،

چه کنیم؟

زهره آن داریم که دنیا بر هم زنیم؟

واگر آن زهره باشد لختی دیگر چه؟

هر آن عزمی جزم،

آن دیگر آن جزم محومی گردد.

ما که زنانش را مدت‌هاست می‌شناسیم، همه رامی شناسیم،

صیحایشان، بعد از ظهر هایشان، شبهاشان، همه را، همه را،

ما که شرحه شرحه عمر خود به کتابهات قریر کرده‌ایم،

و آشنائیم با آن ضجه‌های رخوت زانی که به صعف می‌گرایند،

از پس نوای موسیقی که می‌آید از اتفاقی دیگربگوش،

و من و توحیران که چه باید پنداشت،

و من از دیرباز می‌شناسم آن چشم هارا، همه رامی شناسم،

چشم‌مانی که می‌کشاندمان به صلاهه عبارتی با اسمه ای،

و چون بدان عبارت چهار میخ شویم،

و در آن حال که چون پشه ای زبون بال و پرمی زنیم،

چگونه باز گشایم باب مراوده را،

تا بزیم در میان هر آنچه است از شب و روز هایمان، هر آنچه است از درونمان،

و من و توحیران که چه باید پنداشت؟

و من از دیرباز می‌شناسم آن بازووان را، از سعادت به بالا،

که سپیدند و بارفتن و به دست بندی مزین،

(لیک در پر تو چراغ موهای مسی رنگ روئیده بر آن ذائقه راتلخ می‌کند).

نمی‌دانم این عطر لباس آنهاست،

که مرا این چنین مسکر ساخته؟

بازواني که ببروی میزنهاده می‌شوند، یا به دور شالی می‌پیچند.

و آیا وقت آن نیست که سفره‌دل باز کنیم؟

واگر آرای، چگونه قصه غصه آغاز کنیم؟

آیا بگوئیم که در گرگ و میش آسمان گذشته ایم از میان خیابانهای تنگ و باریک،

و دیده ایم مردان آسمان جلی که بایه لایران،

در حالی که ازلب پنجره به بیرون خم شده‌اند،

بیهوده بر سیگارهای خود پیک می‌زند.

بهتر آن که جفتی چنگال مضرس خر چنگی پیرو خرفت بودم،

ناچون شبی سر بر بستر سرد و بی روح دریاها می‌گذاشتمن،

که در این وادی غروب، شامگاه، چه خاموش در بستر شب می‌آمد،

و چگونه آرام می‌گیرد با سرانگشتان سایه ...،

خسیده... از نفس افتاده... و با چنین ظاهر می‌کند،

و همین قادر کنار من و تو تن بر پسترن می‌کشد.

آیا وقت آن نیست که از پس چای و شیرینی و بستنی،
دل به دریازنیم و حرف آخر بر لب برانیم؟
گرچه مویه‌ها کرده و روزه‌ها گرفته‌ام، ضجه‌ها زده و دست به دعا برده‌ام،
گرچه به چشم خود دیده‌ام که سرم را (همچون سرخواریون که در وسط کمی طاس است) در مجمعه‌ای
نهاده و به میان آورده‌اند،
ولیک من نه آن حواری ام و در این میان کدام رسالتی است؟
من (که) به چشم خود آفتاب عروجم را بر لب بام دیده‌ام،
و به چشم خود دیده‌ام ملک الموت را که راهیم می‌کند،
زیاده نگویم، من ترس رالمس کرده‌ام.
بگذریم!
و آیا ارزش دارد،
که از پس چای و قهوه و شیرینی،
و در چکاچاک ظروف چینی،
و در گرم‌گرم گفت و شنودی از من و تو،
(بواقع ارزش آن دارد)،
که با زهر خندی مهر سکوت بر لب نهیم،
وفروبریم در نسیان همان چه را که بخاطرش،
جهانی را در هم می‌نوردیم،
و چون گوئی بی مقدار می‌سرائیم،
بسوی نکته‌ای تنش زا (که می‌گوید):
بلی منم آن بر صی عبری باز گشته از وادی اموات،
و اینجا یم که بر تو باز گوییم ناگفته هارا،
باز گوییم تمام آنچه را که باید گفت،
و اگر «یکیشان» که بر تخت لمیده،
بر من لب بگشاید و با غمیش بگوید،
نه! تو در اشباہی، من هیچ گاه این نرد با تونمی ریزم، هیچ گاه،
و آیا بواقع ارزش آن دارد،
که از پس غروب‌ها و از کار برگشتن‌ها و از خیابانهای بارانزده گذشتن‌ها،
از پس هر فنجان چای، فصلی رمان خواندن،
و گاه در میهمانی‌های شبانه دامن‌های دیدن،
که به دنبال اندامی که پوشانیده بر کف سالن می‌لغزند و ... «تو خود حدیث مفصل بخوان از این مجله،»
ممکن نیست بیان هر آن چه را که در درون داریم،
اما پندرای درون مرا برپرده تماشاخانه می‌کشد و تار و پودم را به همگان می‌نمایاند.
و آیا ارزش آن را دارد،
که «یکی شان» حین آن که بالشی بر کناری می‌نهد و یا شالی بسوی می‌افکند،
روی از غمزه برگرداند به سوی پنجره و بامن بگوید،

نه تو در اشتباھی ، من هیچ گاه این نزد با تونی ریزم ، هیچ گاه
هیهات ! من نه آن شاهزاده هم لتم و نه تقدیر چنین بوده ،
من آن خواجه خانه زاد دربارم که سورسات سیر و سفری به راه می اندازد ،
بساط عیش و نوشی می گستراند ،
و یا شاه را نصیحتی می دهد ،
ملعبه ای است سهل الوصول ،
بله قربان گوئی آماده برای خوش رقصی ،
محافظه کار ، محظوظ ، و سواسی ،
که بر لب الفاظی بلیغ دارد لیک بر معنای آن مشکوک ک
هر از گاهی بواقع نه ییش از تلخکی
ولیک عملانه ییش از مضحکه ای .
احساس پیری می کنم ، پیر و پیرتر می شوم ،
بهتر نیست که من هم شلوار پاچه دوبل پوشم ؟
یا اینکه فرق باز کنم ؟
نمی دام این هلو را بخورم ؟

نه بهتر است شلوار سفید فلا نم را پوشم و گشته در ساحل بزنم ،
شینده ام که پریان دریائی در گوش یکدیگر نغمه سرانی می کنند ،
ولیک تصور نمی کنم که آنها به گوش من آوازی بخوانند ،
به چشم خود دیده ام آنها را که سوار بر امواج بسوی دور دسته ای دریاها می رانند ،
آنگاه که شمال بر سایه روشن آبهای وزیدن می گیرد ،
و گیسوان سفید امواج را در تاریکی (شب) پریشان می کند ،
و ما در کنار «زنان» آبی که تاجی از جلبکهای قرمز و قهوه ای بر سر دارند ،
در این بحر هزار پیچ افت و خیز کنان می گذریم ،
شاید روزی ندای «آدم» ی فراخواند مان ،
تابه دست فنا سپرده شویم .